

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM OCENIANIA

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCACEGO

IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W PUSZCZYKOWIE

§ 1

Rada Pedagogiczna Zespołu Szkół w Puszczykowie przyjmuje, uwzględniając opinię rodziców i uczniów, **Wewnętrzny System Oceniania Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika (WSO)**.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej, określonej w odrębnych przepisach, i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

Dokument opracowano na podstawie:

- Ustawy o systemie oświaty z 1991 r. (z późniejszymi zmianami),
- Statutu Szkoły,
- Podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących,
- Programu wychowawczego Liceum.

§ 2

Ocenianie wewnętrzne ma na celu:

1. informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie,
2. udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,
4. dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
5. umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

§ 3

Ocenianie wewnętrzne obejmuje:

1. formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych,

2. ustalanie kryteriów oceniania zachowania,
3. ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, według skali i w formach przyjętych w szkole,
4. przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,
5. ustalanie rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, według skali określonej w rozporządzeniu MEN,
6. ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania,
7. ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

§ 4

1. Skala oceniania przedmiotowego.

1) Oceny bieżące i klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala się według skali:

niedostateczny	1	ndst
dopuszczający	2	dps
dostateczny	3	dst
dobry	4	db
bardzo dobry	5	bdb
celujący	6	cel

- 2) Oceny częściowe mogą zawierać plusy (+) i minusy (-), natomiast oceny klasyfikacyjne są pełne.
- 3) Oceny celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający także zawierające plusy (+) lub minusy (-) są ocenami pozytywnymi a ocena niedostateczna jest oceną negatywną.

2. Ogólne kryteria ustalania ocen z przedmiotów:

1) ocena: niedostateczna

Uczeń:

- nie spełnia wymagań podstawowych,
- nie podejmuje próby wykazania się wiedzą i umiejętnościami.

2) ocena: dopuszczająca

Uczeń:

- spełnia wymagania podstawowe w stopniu minimalnym i niezbędne w uczeniu się danego przedmiotu,
- podejmuje samodzielne lub przy wsparciu nauczyciela próby rozwiązywania zadań praktycznych i teoretycznych o niewielkim stopniu trudności, ewentualnie wykonuje je z pomocą nauczyciela.

3) ocena: dostateczna

Uczeń:

- spełnia wymagania podstawowe,
- podejmuje samodzielne lub przy wsparciu nauczyciela próby rozwiązywania zadań praktycznych i teoretycznych o niewielkim stopniu złożoności, często powtarzające się w programie nauczania, dotyczące uniwersalnych umiejętności.

4) ocena: dobra

Uczeń:

- spełnia wymagania ponadpodstawowe w niepełnym zakresie, użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności, wymagające umiejętności samodzielnego stosowania wiadomości w sytuacjach typowych wg wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także w sytuacjach nietypowych (z pomocą nauczyciela).

5) ocena: bardzo dobra

Uczeń:

- spełnia wymagania ponadpodstawowe w pełnym zakresie,
- potrafi samodzielnie stosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania nowych zadań,
- potrafi wykonywać zadania wymagające korzystania z różnych źródeł.

6) ocena: celująca

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności wskazane w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej,
- twórczo rozwija uzdolnienia, wykazuje szczególne zainteresowania określoną dziedziną wiedzy,
- pracuje samodzielnie, wykorzystując dodatkowe źródła informacji,
- stosuje rozwiązania nietypowe,
- jest kreatywny
- osiąga sukcesy w olimpiadach przedmiotowych, konkursach, zawodach i innych formach rywalizacji międzyszkolnej.

lub

jest finalistą konkursu wojewódzkiego i wyższego.

3. Procentowe kryteria oceniania

- 1) Przy ustalaniu oceny z form pisemnych takich jak: testy, kartkówki, sprawdziany nauczyciel stosuje % kryteria do ustalania poprawnych odpowiedzi:

od 0 – 39% ndst

od 40% – 54% dps

od 55% – 69% dst

od 70% – 84% db

od 85% – 97% bdb

od 98% - 100% cel

4. Szczegółowe kryteria ustalania ocen z przedmiotów

- 1) Kryteria oceniania i klasyfikowania uczniów stosowane przez różnych nauczycieli uczących tego samego przedmiotu są ujednolicone i zawarte w Przedmiotowych Systemach Oceniania (PSO).

§ 5

Skala i kryteria ustalania ocen zachowania:

1. Skala oceniania zachowania:

Oceny zachowania śródroczne i roczne ustala się według skali:

wzorowe
bardzo dobre
dobre
poprawne
nieodpowiednie
naganne

2. Kryteria ustalania ocen zachowania:

1) Zachowanie wzorowe:

Uczeń otrzymuje ocenę wzorową, jeżeli spełnia poniższe kryteria:

- Jest uczciwy, nie oszukuje i nie kłamie,
- Dbą o kulturę języka, jakim się posługuje – nie używa wulgaryzmów,
- Jego strój, na co dzień i od święta, jest zgodny z wymogami określonymi w statucie szkoły. Zawsze nosi identyfikator.
- Kulturalnie i grzecznie zachowuje się w stosunku do nauczycieli, pracowników szkoły i rówieśników.
- Okazuje szacunek dla historii ojczyzny i symboli narodowych.
- Wykazuje się właściwą postawą na lekcjach i podczas uroczystości szkolnych.
- Bierze czynny udział w przygotowaniu imprez szkolnych i klasowych.
- Wykazuje się prawidłowym stosunkiem do obowiązków szkolnych, tzn. pracuje systematycznie i osiąga wyniki na miarę swoich możliwości.
- Sumiennie wypełnia powierzone mu obowiązki.
- Podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności nie korzysta z niedozwolonych pomocy.
- Przestrzega praw autorskich.
- Pomaga kolegom lub innym ludziom potrzebującym pomocy albo godnie reprezentuje szkołę.
- Przy dostarczaniu usprawiedliwień nie przekracza terminu ustalonego w statucie (jeden tydzień).
- Dbą o mienie szkoły.
- Zawsze przestrzega postanowień statutu i innych regulaminów obowiązujących w szkole.

Uczeń otrzymujący ocenę wzorową nie powinien mieć godzin nieusprawiedliwionych.
Stuprocentowa frekwencja nie wystarcza do uzyskania oceny wzorowej.

2) Zachowanie bardzo dobre:

Uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, jeżeli posiada nie więcej niż 4 godziny nieusprawiedliwione i spełnia poniższe kryteria:

- Jest uczciwy, nie oszukuje i nie kłamie.
- Dbą o kulturę języka, jakim się posługuje – nie używa wulgaryzmów.
- Jego strój, na co dzień i od święta, jest zgodny z wymogami określonymi w statucie szkoły. Zawsze nosi identyfikator.
- Okazuje szacunek dla historii ojczyzny i symboli narodowych.

- Poprawnie zachowuje się wobec dorosłych i kolegów.
- Ma prawidłowy stosunek do obowiązków szkolnych, tzn. pracuje systematycznie i osiąga wyniki na miarę swoich możliwości.
- Wypełnia powierzone mu obowiązki.
- Podczas sprawdzianów nie korzysta z niedozwolonych pomocy, wykonując zadane prace, przestrzega praw autorskich.
- Bierze czynny udział w przygotowaniu imprez szkolnych lub klasowych.
- Dbą o mienie szkoły.
- Przy dostarczaniu usprawiedliwień nie przekracza terminu ustalonego w statucie (jeden tydzień).
- Zawsze przestrzega postanowień statutu i innych regulaminów obowiązujących w szkole.

3) Zachowanie dobre:

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeżeli posiada nie więcej niż 9 godzin nieusprawiedliwionych i spełnia poniższe kryteria:

- Dbą o kulturę języka, jakim się posługuje – nie używa wulgaryzmów.
- Jego strój, na co dzień i od święta, jest zgodny z wymogami określonymi w statucie szkoły.
- Nosi identyfikator.
- Poprawnie zachowuje się wobec dorosłych i kolegów.
- Nie posiada uwag świadczących o celowym i nagminnym łamaniu postanowień statutu i innych regulaminów obowiązujących w szkole.
- Dbą o mienie szkoły.
- Wypełnia powierzone mu obowiązki.
- Przy dostarczaniu usprawiedliwień nie przekracza terminu ustalonego w statucie (jeden tydzień).
- Nie więcej niż raz przedstawił plagiat pracy do oceny, przy czym przez plagiat rozumie się niesamodzielny fragment lub całość pracy.

4) Zachowanie poprawne:

Uczeń otrzymuje ocenę poprawną, jeżeli posiada od 10 do 14 godzin nieusprawiedliwionych i spełnia poniższe kryteria:

- Jego zachowanie nie narusza drastycznie norm współżycia społecznego.
- Sporadycznie przekracza ustalenia zawarte w statucie lub innych regulaminach obowiązujących w szkole.
- Swoim działaniem nie naraża na utratę zdrowia innych lub siebie.

lub dopuścił się jednego z uchybień:

- Uchylił się od wypełniania powierzonych mu zadań i obowiązków.
- Otrzymał uwagi świadczące o celowym lub nagminnym łamaniu postanowień zawartych w statucie lub innych regulaminach obowiązujących w szkole.
- Otrzymał upomnienie wychowawcy klasy.
- Przedstawił jako własne prace naruszające prawa autorskie lub korzystał z niedozwolonych pomocy podczas pracy klasowej, sprawdzianu lub kartkówki.
- Zakładał identyfikator tylko na polecenie nauczyciela.
- Opuścił teren szkoły w czasie trwania zajęć.

5) Zachowanie nieodpowiednie:

Uczeń otrzymuje ocenę nieodpowiednią, jeżeli posiada od 15 do 24 godzin nieusprawiedliwionych lub dopuścił się przynajmniej jednego z wymienionych czynów:

- Otrzymał jedną naganę dyrektora szkoły lub kilka upomnień wychowawcy.
- Zniszczył mienie szkolne.
- Palił tytoń na terenie szkoły lub internatu, lub posiadał papierosy.
- Posługiwał się wulgarnym słownictwem.
- Naraził na niebezpieczeństwo inne osoby.
- Fałszował dokumenty wewnątrzszkolne.
- Niekulturalnie zachował się wobec dorosłych lub rówieśników.
- Oddał swój identyfikator innemu uczniowi lub osobie spoza szkoły.

6) Zachowanie naganne:

Uczeń otrzymuje ocenę naganną, jeżeli posiada więcej niż 24 godziny nieusprawiedliwione lub dopuścił się przynajmniej jednego z wymienionych czynów:

- Otrzymał więcej niż jedną naganę dyrektora szkoły.
- Zdewastował mienie publiczne lub osób prywatnych.
- Pił lub posiadał alkohol na terenie szkoły lub internatu, lub w czasie imprez organizowanych przez szkołę poza jej terenem.
- Przebywał na terenie szkoły w stanie wskazującym na spożycie alkoholu.
- Spożywał alkohol poza terenem szkoły, a nie ma ukończonych 18 lat.
- Posiadał, używał lub rozprowadzał narkotyki.
- Zachowywał się arogancko.
- Naruszył drastycznie normy współżycia społecznego.
- Z premedytacją naraził na niebezpieczeństwo zdrowie innych osób.
- Złamał prawo.

3. Sposób ustalania ocen zachowania:

- 1) Ocenę zachowania ustala wychowawca, biorąc pod uwagę opinie innych nauczycieli, uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia poparte odpowiednim uzasadnieniem.
- 2) Każdy wychowawca na tydzień przed ustaleniem ocen zachowania ma obowiązek przedstawić ich propozycje pozostałym członkom Rady Pedagogicznej.
- 3) Ocena ustalona przez wychowawcę, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest ostateczna.
- 4) Każdy wychowawca ma prawo do zmiany oceny zachowania do dnia Rady Pedagogicznej. W przypadkach szczególnych, gdy wychowawca jest nieobecny w tym terminie, prawo do zmiany oceny ma Rada Pedagogiczna.
- 5) Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe, należy uwzględnić wpływ stwierdzonych zaburzeń lub odchylenia na jego zachowanie na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania lub opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej.
- 6) Nieobecność na pierwszej i ostatniej godzinie lekcyjnej usprawiedliwiana jest tylko w przypadku spóźnień środków lokomocji i badań lekarskich lub zabiegów rehabilitacyjnych (okazanie skierowania wychowawcy).
- 7) Zwolnienie z ostatnich lekcji musi zaakceptować wychowawca klasy przed opuszczeniem szkoły przez ucznia. W przypadku nieobecności wychowawcy prośbę

o zwolnienie przyjmuje wicedyrektor. Jeżeli zwolnienie dotyczy lekcji wychowania fizycznego oprócz wychowawcy klasy musi je zatwierdzić kierownik wyszkolenia sportowego lub właściwy nauczyciel WF.

- ~~8) Rodzice uczniów, którzy ukończyli 18 lat, umieszczają na usprawiedliwieniach napisanych przez uczniów informację o tym, że zapoznali się z treścią usprawiedliwienia. Zapis ten ma na celu bieżące informowanie rodziców o frekwencji dziecka na zajęciach szkolnych. Wychowawca honoruje tylko usprawiedliwienia z taką adnotacją.~~
- 9) Wychowawcy mogą prowadzić karty oceny ucznia, a uczniowie mogą wypełniać na końcu okresu klasyfikacji swoją kartę samooceny (te materiały są podstawą dla wychowawcy do ustalenia oceny zachowania).
- 10) Trzy nieusprawiedliwione spóźnienia ucznia na lekcje są traktowane jako jedna godzina nieusprawiedliwiona.
- 11) Nieobecności ucznia mogą być usprawiedliwiane tylko na oryginalnych drukach lekarskich lub numerowanych drukach dostarczonych przez szkołę. Druki usprawiedliwień i zwolnień rodzice otrzymują od wychowawcy klasy.

§ 6

Zasady wewnątrzszkolnego oceniania:

1. Zasada otwartości i jawności:

Celem jest doprowadzenie do tego, aby każdy aspekt podlegający ocenianiu w każdej jego fazie był znany uczniom oraz ich rodzicom lub prawnym opiekunom.

- 1) Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania, sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
- 1a) Każdy rodzic (opiekun prawny) i każdy uczeń ma dostęp do informacji zawartych w dzienniku elektronicznym.
- 2) Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o warunkach i sposobie oraz kryteriach oceniania zachowania oraz o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania oraz skutkach ustalenia uczniowi nagannej oceny zachowania.
- 3) Każdy nauczyciel na początku roku zapoznaje uczniów z kryteriami oceniania nauczanego przedmiotu.
- 4) Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a na życzenie zainteresowanego - utajniona przed klasą.
- 5) Każda ustalona przez nauczyciela ocena powinna zostać uzasadniona wg poniższych zasad:
 - a) Nauczyciel ustnie na zajęciach lekcyjnych uzasadnia uczniowi ustalone oceny bieżące, śródroczne, roczne i końcowe.

- b) Na prośbę ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna) nauczyciel jest zobowiązany ustnie uzasadnić ustalone oceny bieżące, śródroczne, roczne i końcowe w terminach ustalonych z uczniem lub rodzicem (prawnym opiekunem).
 - c) Uzasadnienie oceny bieżącej obejmuje odniesienie się do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi kryteriów (oczekiwań) wobec jego pracy, wypowiedzi lub innej aktywności oraz wskazanie:
 - co uczeń zrobił dobrze,
 - co uczeń ma poprawić,
 - w jaki sposób uczeń ma poprawić ocenę,
 - jak ma pracować dalej, czyli sformułowanie wskazówek do dalszego rozwoju.
 - d) Uzasadnienie oceny śródrocznej, rocznej i końcowej obejmuje odniesienie się do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi wymagań na poszczególne oceny oraz wskazanie:
 - jakie wymagania podstawy programowej uczeń opanował,
 - jakie wymagania podstawy programowej musi jeszcze opanować.
 - e) Jeśli uczeń lub rodzic uzna uzasadnienie za niewystarczające, może złożyć pisemny wniosek do dyrektora szkoły o sporządzenie uzasadnienia oceny na piśmie. Nauczyciel sporządza uzasadnienie w terminie siedmiu dni od dnia złożenia wniosku. Pisemne uzasadnienie oceny obejmuje wskazania, wymienione w podpunkcie c) lub d). Pisemne uzasadnienie nauczyciel przedmiotu składa w sekretariacie szkoły. Dyrektor w ciągu trzech dni przekazuje uzasadnienie oceny wnioskodawcy.
- 6) Sprawdzone i ocenione pisemne prace uczniów są przechowywane w szkole:
- a) Prace ucznia takie jak testy i sprawdziany, pisemne prace domowe są przechowywane w szkole przez nauczycieli przedmiotów przez cały rok szkolny. Po tym terminie prace są niszczone przez nauczyciela przedmiotu;
 - b) Nauczyciel podczas zajęć udostępnia uczniowi sprawdzone i ocenione prace pisemne.
 - c) Na prośbę ucznia lub jego rodziców w ciągu całego roku szkolnego nauczyciel udostępnia prace ucznia w terminie i miejscu wspólnie ustalonym. Sprawdzone i ocenione prace ucznia są udostępniane do wglądu zawsze w czasie wywiadówek lub indywidualnych spotkań z rodzicami ucznia w szkole.
 - d) Udostępnianie odbywa się w obecności nauczyciela przedmiotu. Uczeń lub rodzic ma prawo do uzyskania uzasadnienia oceny zgodnie z §5 ustęp 1 punkt 5, dotyczącym uzasadnienia oceny bieżącej oraz do dodatkowych wyjaśnień związanych ze strukturą sprawdzianu, sposobem oceniania pracy a także do otrzymania wskazówek związanych z poprawą pracy. Uczeń lub rodzic może sporządzać notatki lub odpisy.
- 7) Nauczyciel wpisując uwagę o zachowaniu ucznia do dziennika lekcyjnego lub dzienniczka uwag, musi poinformować go o jej treści.

2. Zasada systematyczności i terminowości:

Celem jest planowanie procesu oceniania i wdrażanie ucznia do systematycznej pracy:

- 1) Ocenianie jest integralną częścią procesu nauczania i uczenia się, dlatego powinno być systematyczne i zaplanowane w czasie.
- 2) W ciągu tygodnia można przeprowadzić w danej klasie najwyżej trzy zapowiedziane prace pisemne – z zastrzeżeniem, że w jednym dniu uczniowie nie mogą pisać dwóch sprawdzianów.
- 3) Nauczyciel jest zobowiązany oddawać poprawione prace pisemne, takie jak sprawdziany, kartkówki, prace klasowe, w ciągu jednego tygodnia od ich napisania, a prace syntetyczne oraz prace klasowe z języka polskiego w ciągu dwóch tygodni. W sytuacjach szczególnych, takich jak:
 - choroba nauczyciela,
 - okres poprawiania prac maturalnych oraz przeprowadzania ustnych egzaminów maturalnych,
 - ferie i przerwy świąteczne

termin ten może się wydłużyć odpowiednio o czas: zwolnienia lekarskiego, poprawiania prac egzaminacyjnych, pracy nauczyciela w komisji egzaminacyjnej, ferii i przerw świątecznych.

- 4) Nauczyciel nie ma prawa zrobić kolejnego sprawdzianu tego samego typu, jeżeli nie oddał poprzedniego.
- 5) Na zapowiedzianej pracy pisemnej obowiązuje materiał nauczania zrealizowany przynajmniej tydzień przed sprawdzianem.
- 6) Jeżeli nauczyciel przekroczył termin oddawania sprawdzianu, uczeń może odmówić wpisania oceny do dziennika.
- 7) Samodzielne prace wykonywane przez uczniów w domu muszą być przez nich oddane w ustalonym przez nauczyciela terminie. Konsekwencje nieusprawiedliwionego oddania pracy po terminie określa PSO.
- 8) W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia na zapowiedzianej pracy pisemnej nauczyciel ma prawo wymagać, aby uczeń napisał sprawdzian w wybranym przez nauczyciela terminie, bez wcześniejszego zapowiadania go.
- 9) Uczeń jest zobowiązany uzupełnić materiał zrealizowany na zajęciach podczas jego nieobecności. Jeżeli w wyniku nieobecności opuścił 3 lub więcej kolejnych lekcji z danego przedmiotu to w terminie 14 dni od powrotu do szkoły powinien zaliczyć materiał w formie i terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu.

3. Zasada podmiotowości i indywidualizacji:

Celem jest dostosowanie stopnia trudności zakresu treści podlegających ocenie do możliwości indywidualnych ucznia.

- 1) Umożliwia uczniom zaprezentowanie wiedzy w wybranej przez nich (lub nauczyciela) formie.
- 2) Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia,

u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

- 3) Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w konsultacjach nauczycielskich podczas wyznaczonych dyżurów.
 - 4) Przy ustaleniu oceny z wychowania fizycznego – jeżeli nie są one zajęciami ukierunkowanymi – należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków a także systematyczność udziału w zajęciach oraz aktywność ucznia w działaniach na rzecz sportu szkolnego i kultury fizycznej.
 - 5) Dyrektor Liceum zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego, na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia tych ćwiczeń wydanej przez lekarza na czas określony w tej opinii.
 - 6) Jeżeli okres zwolnienia ucznia uniemożliwia ustalenie śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej to w dokumentacji przebiegu nauczania w miejscu ocen klasyfikacyjnych wpisuje się zwolniony lub zwolniona.
4. Zasada poprawiania ocen:
- 1) Uczeń ma prawo do poprawy w semestrze, co najmniej jednej oceny ze sprawdzianu lub pracy klasowej z danego przedmiotu w formie i terminie określonym przez nauczyciela. Nauczyciele przedmiotu określają zasady i liczbę poprawianych ocen w PSO. Termin poprawy pracy klasowej lub sprawdzianu nie może przypadać później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac.
 - 2) Ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika i traktowana z wyższą wagą niż ocena poprawiona. Ocena z poprawy nie anuluje pierwszej uzyskanej oceny.
 - 3) Jeżeli uczeń z nieuzasadnionych przyczyn nie zgłosił się na umówiony termin poprawy, traci prawo do poprawy kolejnego sprawdzianu.
 - 4) Poprawy prac pisemnych wszystkich typów nauczyciel ma obowiązek oddać w terminie dwóch tygodni od ich napisania.
 - 5) Najpóźniej tydzień przed terminem wystawienia ocen klasyfikacyjnych uczeń może wykorzystać przysługujące mu prawo do poprawienia oceny.
5. Zasada poprawiania proponowanej oceny zachowania:
- 1) Każdy uczeń ma prawo do wykazania się swoją pozytywną postawą i zachowaniem w celu podwyższenia proponowanej oceny zachowania.
 - 2) W ciągu dwóch dni od przekazania informacji o proponowanej ocenie zachowania uczeń składa wniosek do wychowawcy, w którym określa, nad jakim obszarem zachowań będzie pracował i co zrobi w celu poprawy oceny.
 - 3) W ciągu pięciu dni od złożenia wniosku, na jego podstawie zostanie opracowany i podpisany kontrakt między uczniem i wychowawcą klasy. Treść takiego kontraktu musi zostać zaakceptowana przez wicedyrektora.
 - 4) Po upływie terminu wyznaczonego w kontrakcie i realizacji zadań w nim zawartych, wychowawca podsumowuje pisemnie pracę i zachowanie ucznia oraz decyduje o ocenie zachowania.
 - 5) Treści kontraktów i sprawozdania z ich realizacji są przechowywane w wyznaczonym segregatorze w pokoju nauczycielskim do końca bieżącego roku szkolnego.

5a. Zasada uzyskiwania wyższych niż proponowane oceny klasyfikacyjne.

- 1) Uczeń ma prawo poprawić każdą proponowaną przez nauczyciela ocenę z każdego zajęcia edukacyjnych.
- 2) W ciągu dwóch dni od przekazania informacji przez nauczyciela o przewidywanej semestralnej/rocznej ocenie klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uczeń lub jego rodzic (opiekun prawny) składają do nauczyciela wnioski w formie pisemnej, wraz z uzasadnieniem, o umożliwienie uzyskania wyższej oceny. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym w formie uwagi przypisanej uczniowi.
- 3) Nieobecność ucznia na lekcji, na której podawano proponowane oceny klasyfikacyjne semestralne/roczne nakłada na ucznia obowiązek zapoznania się z nimi.
- 4) W ciągu pięciu dni kalendarzowych nauczyciel sprawdza, czy uczeń spełnia warunki umożliwiające mu uzyskanie wyższej oceny.
- 5) Warunki jakie musi spełnić uczeń, który chce uzyskać ocenę wyższą niż proponowana:
 - a) posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy, karty pracy, ćwiczenia z danych zajęć edukacyjnych;
 - b) w wyznaczonych terminach, zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania, poprawiał lub uzupełniał wszystkie zaległe prace;
 - c) systematycznie uczestniczył w zajęciach i nie posiada godzin nieusprawiedliwionych z zajęć edukacyjnych, z których ubiega się o podwyższenie oceny.
- 6) Tryb poprawiania proponowanej przez nauczyciela oceny klasyfikacyjnej semestralnej/rocznej polega na dodatkowym sprawdzeniu przez nauczyciela wiedzy i umiejętności ucznia z prowadzonych przez niego zajęć edukacyjnych. O formie poprawy decyduje nauczyciel.
- 7) Nauczyciel informuje ucznia o formie poprawy oceny proponowanej oraz podaje zakres wiadomości i umiejętności z danych zajęć edukacyjnych.
- 8) Ustalony termin sprawdzianu musi mieścić się w terminie do trzech dni przed terminem wystawienia ocen klasyfikacyjnych rocznych lub śródrocznych.
- 9) Po przeprowadzeniu postępowania nauczyciel podaje uczniowi informację o utrzymaniu bądź podwyższeniu proponowanej oceny.

6. Zasada klasyfikowania:

- 1) Terminy klasyfikacji
 - a) Rok szkolny w Liceum Ogólnokształcącym w Puszczykowie składa się z dwóch semestrów. Uczniowie szkoły są klasyfikowani dwa razy w ciągu roku szkolnego.
 - b) Klasyfikowanie śródroczne uczniów przeprowadza się raz w ciągu roku, termin klasyfikacji określa kalendarz roku szkolnego. Polega ono na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych oraz oceny zachowania.

- c) Klasyfikowanie roczne przeprowadza się: w klasach III w kwietniu, w klasach I i II w czerwcu.

2) Reguły klasyfikacji

- a) Klasyfikowanie roczne polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym z zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania i ustaleniu rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania.
- b) Ocenę klasyfikacyjną ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne, a ocenę zachowania – wychowawca klasy – po wysłuchaniu uwag i opinii innych nauczycieli, wychowawców internatu (jeśli uczeń mieszka w internacie), uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia. Ustalona przez wychowawcę klasy roczna ocena klasyfikacyjna zachowania jest ostateczna.
- c) Ocena klasyfikacyjna zachowania nie ma wpływu na:
 - oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych
 - promocję do klasy programowo wyższej lub ukończenie szkoły z zastrzeżeniem, że:

Rada pedagogiczna może podjąć uchwałę o niepromowaniu do klasy programowo wyższej lub nieukończeniu szkoły przez ucznia, któremu w danej szkole, co najmniej dwa razy z rzędu ustalono naganną roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania.
- d) Minimalną liczbę ocen wystarczającą do klasyfikacji ucznia z danego przedmiotu określa PSO – nie może być ona jednak niższa niż trzy. Ocenę cząstkową powinny obejmować różne formy pracy ucznia.
- e) Ocena klasyfikacyjna nie powinna być średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Ustalając ją, nauczyciel winien brać pod uwagę wiedzę, umiejętności, możliwości ucznia i czynione przez niego postępy. Ocena powinna motywować ucznia do dalszej pracy.
- f) Ustalane przez nauczycieli oceny cząstkowe nie powinny być traktowane równorzędnie. Wagę oceny ustala nauczyciel przedmiotu, informując o tym uczniów. Średnia ważona lub średnia arytmetyczna jest tylko wskazówką dla rodziców i uczniów, nie jest jednak jednoznacznym kryterium wystawienia oceny.
- g) Roczna ocena klasyfikacyjna powinna uwzględniać efekty pracy ucznia w I i II semestrze roku szkolnego.
- h) Na miesiąc przed śródrocznym i rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca klasy są zobowiązani poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej ocenie zachowania. Wykaz wpisanych do dzienników lekcyjnych propozycji ocen wychowawca przekazuje w formie pisemnej rodzicom (prawnym opiekunom), którzy potwierdzają własnym podpisem fakt zapoznania się z informacją otrzymaną ze szkoły. Podpisane przez rodziców (prawnych opiekunów) wykazy proponowanych ocen klasyfikacyjnych wychowawca dołącza do dokumentacji nauczania swojej klasy. Przedstawione podczas klasyfikacji śródrocznej lub rocznej propozycje ocen mogą zostać podwyższone lub obniżone.

- i) Szczegółowe warunki zmiany proponowanej oceny śródrocznej lub rocznej są określone w Przedmiotowych Systemach Oceniania.
 - j) Proponowana roczna ocena niedostateczna jest wynikiem dziewięciomiesięcznej pracy ucznia, dlatego zmiana proponowanej oceny na pozytywną jest możliwa, gdy uczeń:
 - oprócz ocen niedostatecznych uzyskiwał w ciągu roku także oceny pozytywne,
 - pracował systematycznie w ciągu (semestru) roku,
 - poprawnie prowadził zeszyt przedmiotowy,
 - odrabiał zadania domowe,
 - nie został przyłapany na niesamodzielnej pracy podczas sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz łamaniu praw autorskich,
 - w przypadku oceny rocznej ma zaliczony I semestr lub uzyskał średnią ocen rokującą uzyskanie średniej ocen z całego roku 1,7.
 - k) Ustalona przez nauczyciela śródroczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna, może być jednak zmieniona w wyniku egzaminu sprawdzającego. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku egzaminu sprawdzającego lub poprawkowego.
 - l) Uczeń, który podczas klasyfikacji śródrocznej uzyskał ocenę niedostateczną, może zaliczyć przed nauczycielem prowadzącym zajęcia edukacyjne materiał pierwszego semestru w terminie określonym przez nauczyciela. Nauczyciel w miarę możliwości i chęci ucznia pomoże uczniowi uzupełnić braki. Uczeń, który nie zaliczył materiału pierwszego semestru, może uzyskać pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną tylko wtedy, gdy średnia wszystkich ocen częściowych uzyskanych w czasie roku szkolnego nie jest niższa niż 1,7.
- 3) Egzamin klasyfikacyjny:
- a) Uczeń może nie być klasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich zajęć edukacyjnych, jeśli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na zajęciach edukacyjnych przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.
 - b) Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdać egzamin klasyfikacyjny.
 - c) Na wniosek ucznia nieklasyfikowanego z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności lub na wniosek jego rodziców (prawnych opiekunów) Rada Pedagogiczna może wyrazić zgodę na egzamin klasyfikacyjny.
 - d) Egzamin klasyfikacyjny zdaje również uczeń realizujący, na podstawie odrębnych przepisów, indywidualny tok nauki oraz uczeń spełniający obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą.
 - e) Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Termin egzaminu klasyfikacyjnego ustala dyrektor i uzgadnia z uczniem oraz jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
 - f) Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza nauczyciel danych zajęć edukacyjnych w obecności wskazanego przez dyrektora szkoły nauczyciela takich samych lub pokrewnych zajęć edukacyjnych.

- g) W czasie egzaminu klasyfikacyjnego mogą być obecni rodzice (prawni opiekunowie) jako obserwatorzy.
- h) Na egzaminie klasyfikacyjnym obowiązuje materiał nauczania realizowany na zajęciach edukacyjnych w danym semestrze (lub w ciągu całego roku szkolnego).
- i) Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej, z wyjątkiem egzaminu z informatyki, technologii informacyjnej i wychowania fizycznego, z których egzamin ma przede formę zadań praktycznych.
- j) Z przeprowadzonego egzaminu klasyfikacyjnego sporządza się protokół zawierający: imiona i nazwiska nauczycieli, termin egzaminu, zadania egzaminacyjne, wyniki egzaminu oraz uzyskane oceny. Do protokołu dołącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.
- k) Uzyskana w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna, może być jednak zmieniona w wyniku egzaminu sprawdzającego.
- l) Uzyskana w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego niedostateczna roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego lub sprawdzającego.
- m) Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

4) Egzamin poprawkowy

- a) Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał ocenę niedostateczną z jednego albo dwóch obowiązkowych zajęć edukacyjnych, ma prawo zdawać egzamin poprawkowy z tych zajęć.
- b) Na egzaminie poprawkowym obowiązuje materiał nauczania realizowany na zajęciach edukacyjnych w ciągu całego roku szkolnego.
- c) Uczeń może określić ocenę, na jaką chce zdawać egzamin poprawkowy. Pytania zawarte w zestawach egzaminacyjnych muszą być dostosowane do wymagań na tę ocenę. Kryterium uzyskania wskazanej oceny to 80% poprawnych odpowiedzi.
- d) Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej oraz części ustnej, z wyjątkiem egzaminu z informatyki, technologii informacyjnej oraz wychowania fizycznego, z których egzamin ma przede wszystkim formę zadań praktycznych.
- e) Termin egzaminu poprawkowego ustala dyrektor szkoły do dnia zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, przeprowadza się go w ostatnim tygodniu ferii letnich.
- f) Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły. W skład komisji wchodzi:
 - dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne – jako egzaminujący,

- nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne – jako członek komisji.
 - g) Nauczyciel wymieniony w punkcie 6 może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje jako osobę egzaminującą innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
 - h) Z przeprowadzonego egzaminu poprawkowego sporządza się protokół zawierający: skład komisji, termin egzaminu, pytania egzaminacyjne, wynik egzaminu oraz uzyskaną ocenę. Do protokołu dołącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.
 - i) Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu poprawkowego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły, nie później niż do końca września.
 - j) Rada Pedagogiczna może jeden raz promować do klasy programowo wyższej ucznia, który nie zdał egzaminu poprawkowego z jednego z obowiązkowych zajęć edukacyjnych pod warunkiem, że zajęcia te zgodnie z planem nauczania są realizowane w klasie programowo wyższej. Przy podejmowaniu tej decyzji Rada musi uwzględnić możliwości edukacyjne ucznia.
 - k) Uczeń nie otrzymuje promocji i powtarza klasę w przypadku gdy:
 - nie zdał egzaminu poprawkowego z dwóch przedmiotów,
 - nie zdał egzaminu poprawkowego z jednego przedmiotu, z którego zajęcia zgodnie z planem nauczania nie są realizowane w klasie programowo wyższej,
 - Rada Pedagogiczna nie promowała go na podstawie punktu 4litera j.
- 5) Egzamin sprawdzający
- a) Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia zakończenia rocznych, zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
 - b) W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która:
 - w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych - przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych,

- w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania – ustala roczną ocenę klasyfikacyjną zachowania w drodze głosowania zwykłą większością głosów, w przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego komisji.
- c) Termin egzaminu sprawdzającego lub ustalenia rocznej oceny zachowania ustala dyrektor i uzgadnia z uczniem oraz jego rodzicami (prawnymi opiekunami). Nie może on być późniejszy niż 5 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 2 litera a.
- d) W skład komisji wchodzi:
 - w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:
 - dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne,
 - dwóch nauczycieli z danej lub innej szkoły tego samego typu, prowadzących takie same zajęcia edukacyjne,
 - w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania:
 - dyrektor szkoły albo nauczyciel zajmujący w tej szkole inne stanowisko kierownicze – jako przewodniczący komisji,
 - wychowawca klasy,
 - wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne w danej klasie,
 - pedagog, jeżeli jest zatrudniony w szkole,
 - psycholog, jeżeli jest zatrudniony w szkole,
 - przedstawiciel samorządu uczniowskiego,
 - przedstawiciel Rady Rodziców.
- e) Nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne może być zwolniony z udziału w pracy komisji na własną prośbę lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. W takim przypadku dyrektor szkoły powołuje innego nauczyciela prowadzącego takie same zajęcia edukacyjne, z tym że powołanie nauczyciela zatrudnionego w innej szkole następuje w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.
- f) Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych oraz roczna ocena klasyfikacyjna zachowania nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
- g) Z prac komisji sporządza się protokół zawierający w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:
 - skład komisji,
 - termin egzaminu sprawdzającego,
 - zadania (pytania) sprawdzające,
 - wynik sprawdzianu oraz ustaloną ocenę,
- w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania:
 - skład komisji,
 - termin posiedzenia komisji,
 - wynik głosowania,
 - ustaloną ocenę zachowania wraz z uzasadnieniem.

Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia. Do protokołu dołącza się pisemne prace ucznia i zwięzłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia.

- h) Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu sprawdzającego w wyznaczonym terminie, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie, wyznaczonym przez dyrektora szkoły w uzgodnieniu z uczniem i jego rodzicami.
- i) Powyższą zasadę stosuje się także w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych uzyskanej w wyniku egzaminu poprawkowego, z tym że termin do zgłoszenia zastrzeżeń wynosi 5 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu poprawkowego. W tym przypadku ocena ustalona przez komisję jest ostateczna.

§ 7

Formy sprawdzania wiadomości

1. W szkole stosuje się następujące formy sprawdzania wiadomości:
 - a) formy ustne:
 - odpowiedzi,
 - wypowiedzi w klasie (aktywność na lekcjach),
 - b) formy pisemne:
 - prace klasowe,
 - sprawdziany,
 - kartkówki,
 - testy,
 - zadania domowe,
 - zeszyty przedmiotowe lub inne materiały dokumentujące pracę własną ucznia,
 - prace dodatkowe, np. przygotowane na konkursy lub olimpiady,
- 2) formy praktyczne:
 - ćwiczeniowe,
 - doświadczalne.

§ 8

Ewaluacja systemu oceniania.

1. Wewnątrzszkolny System Oceniania podlega ewaluacji, za którą odpowiedzialny jest zespół powołany przez dyrektora szkoły.
2. Ewaluację przeprowadza się w okresie od grudnia do maja danego roku szkolnego.
3. Narzędziami ewaluacji są ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli i inne formy.
4. Wnioski z ewaluacji służą do doskonalenia WSO.

Powyższy tekst WSO przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia
28 sierpnia 2015 roku.